

CONCEPTVERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE COMMISSIE RUIMTE EN GROEN, GEHOUDEN OP 11 SEPTEMBER 2003 IN HET PROVINCIEHUIS TE UTRECHT

Aanwezig:

Dhr. M. van de Groep (voorzitter), dhr.drs. J.P.J. Lokker (gedeputeerde), dhr.dr. J. Streng (gedeputeerde), dhr.drs. R.P.F. Bijkerk (GL), dhr.dr. R. Bisschop (SGP), dhr.drs. W.J. Bos (PvdA), mw.drs. A.J. Dekker (D66), mw. P. Doornenbal-van der Vlist (CDA), dhr.drs. C. de Heer (CU), mw. A. Jonkers-Cornelisse (SP), mw.mr. M.N. Kallen-Morren (VVD), mw. G.B. van Keulen-Saenger (D66), dhr. J.F.M. Kloppenborg (GL), dhr. M. van der Kolk, mw. J.C. Kramer (PvdA), dhr. C.J. van Kranenburg (CU), dhr. G.M. Puffers (LPF), dhr.mr. J.G.M. Reerink (PvdA), dhr. J.L.N. Schreurs (PvdA), dhr. P. Seldenrijk (CDA), mw.drs. R.C.M. Stadhouders (CDA), dhr. S.D. Swane (VVD), dhr. B. de Vogel (VVD) en dhr.drs. R.E. de Vries (D66)

Afwezig:

Mw. A.J.M. van Dongen (GL), dhr. ir. B.A. Witteman (SP).

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Mw.ir. J. van Biezen, dhr.ing. R. Jonge Poerink, dhr.drs. K.A. Meester, mw.drs. J.J.C. Stam (adjunct-griffier) en mw. E.S. Thuis (verslag).

1. Opening

De voorzitter, de heer Van de Groep, opent de vergadering met een woord van welkom.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

Portefeuille de heer dr. J. Streng

3. Integraal ontwikkelingsplan Almere

De voorzitter geeft het woord aan de behandelend ambtenaar, de heer Meester.

De heer Meester licht als volgt toe.

In 2002 kwam de Vijfde Nota uit, waarin met name de grote verstedelijkingslocaties in de randstad zijn vastgelegd. Het gaat hierbij om de periode 2010-2030. Almere zou een grote groeitaakstelling krijgen en aldus de Nota door moeten groeien tot ca. 350.000 inwoners. Dit betekent dat er ca. 65.000 woningen extra moeten komen, ook ten dele bedoeld om een deel van de druk op het Utrechtse af te vangen. Gelet op de grote bouwopgave van Almere heeft het Rijk gesteld een bijzondere verantwoordelijkheid te hebben om dit proces goed te laten verlopen; het Rijk is in feite de trekker van het Almere-ontwikkelingsplan. Het Rijk heeft hiertoe met andere partners (Almere, Flevoland, Amsterdam, Noord-Holland en Utrecht) begin 2003 een startconvenant gesloten, waarin de partners stellen wat de taken op opgaven zijn. Op basis van dit plan zullen definitieve afspraken moeten worden gemaakt over Almere. Het Integraal OntwikkelingsPlan Almere (IOP) heeft – met ambtelijke en bestuurlijke betrokkenheid van de provincie Utrecht - snel gewerkt aan een nieuw stedelijk concept voor Almere. In die gedachtegang zijn voor Groot Almere vier varianten neergelegd: 1. helemaal

geen Groot Almere maar de huidige groeitaak afmaken; 2. een variant waarin Almere een heel zelfstandig opererende stad in de polder zal worden zonder echt buitengemeen functionele relaties met Amsterdam of Utrecht;

3. een variant om een soort IJmeerstad te maken (een verstedelijkt gebied) aan de westkant van Almere, richting Amsterdam; 4. een soort nieuw Gooivariant, waarin vooral aan de oost- en zuidkant van Almere een heel ruim uitgelegd verstedelijkingsplan komt. Deze vier hoeken van het 'schaakbord' zijn met name bedoeld om te kijken wat de voor- en nadelen van de diverse scenario's zijn, om vervolgens te bezien in hoeverre deze voor- en nadelen kunnen worden gecombineerd in één centrale opgave. De groeitaak afmaken en verder niets, lost het probleem van de verstedelijking in de randstad niet op. Bij een zelfstandige stad kan de vraag worden gesteld in hoeverre het een daadwerkelijke toevoeging kan zijn aan de gedachte van de Deltametropool. Aan een IJmeerstad kunnen veel voordelen worden toegeschreven maar ook een paar nadelen, onder andere dat het een zeer lastig te realiseren opgave is en bovendien een hele strakke sturing vergt. Aan de Gooimeerstad zitten ook voordelen en nadelen; voordelen zijn dat het 'makkelijk' is te realiseren en dat er minder rigide overheidssturing nodig is. Nadeel is onder andere eenzijdig vestigingsmilieu. Kortom, alle modellen kennen plussen en minnen.

De lijn waarop nu ambtelijk wordt ingezet is om een soort stedelijk concept te maken dat een combinatie is tussen de IJmeer- en nieuwe Gooigedachte. Er moeten nog door participanten, het Rijk en Almere zelf allerlei keuzes worden gemaakt.

Hoe wordt door de betrokken partijen naar deze varianten gekeken. Amsterdam is erg enthousiast over de IJmeerstad: hoog ambitieniveau, sterk aansluitend bij de Amsterdamse gedachte (een soort nieuw stadsdeel van Amsterdam), maar is niet zo enthousiast over de Gooise componenten. Almere is ook zeer gecharmeerd van een IJmeerstad, omdat Almere een soort 'innige relatie' heeft met Amsterdam, onder andere omdat beide steden zakelijk heel goed samen door een deur kunnen. Almere is aan de andere kant wel een beetje beducht voor een snelle groei en omdat het Rijk heeft gevraagd groter te worden, kunnen er eisen worden gesteld ten aanzien van infrastructuur, voorzieningenniveau, werkgelegenheid etc. Voor Flevoland geldt min of meer hetzelfde, alleen in iets verhevigde mate. Voor Flevoland is ook heel essentieel dat er een meerzijdige ontsluiting van Almere komt.

Het Rijk zit in een hele lastige positie. Zij is wel trekker van dit plan, maar heeft tegelijkertijd een brede maatschappelijke kosten/batenanalyse lopen die is ingegeven door het feit dat het ministerie van financiën bij de ondertekening van het startconvenant de vraag erbij stelde of het allemaal wel financieel te behappen is. De kosten/batenanalyse gaat niet alleen om de keuze voor Almere, maar nu blijkt dat het Rijk een kosten/batenanalyse uitvoert waarin alle gekozen verstedelijkingslocaties zoals vermeld in de Vijfde Nota, tegen het licht worden gehouden. Er is ook een variant om veel verstedelijking te verspreiden over allerlei kernen, ook in het Utrechtse. Met andere woorden: in die kosten/batenanalyse zitten veel varianten, wat erop neerkomt dat de groeitaak van Almere wordt overgeheveld naar het oude land. De kosten/batenanalyse moet in het najaar resultaat opleveren dat vertaald gaat worden in de nota Ruimte.

Utrecht heeft altijd gesteld dat een deel van de druk op het Utrechtse ook in Almere zou kunnen plaatsvinden en heeft alle belang bij wat er in Almere gebeurt. Utrecht heeft er een groot belang bij dat de relatie tussen Almere en Amsterdam, ook qua infrastructuur, goed ontwikkeld wordt. Immers, als de overloop betekent dat een deel uit het Amsterdamse stadsgewest niet op het Utrechtse maar op het Almerense terecht komt, is een goede relatie een goede zaak – ook infrastructureel.

Ambitie en realisme zouden elkaar de komende periode wel eens kunnen gaan bijten. In de planvorming van Almere zit de buitengemeen grote ambitie om aan de westkant veel te gaan doen.

In de huidige planvorming van Almere is de oostkant op dit moment redelijk matig ontwikkeld, omdat Amsterdam en Almere er niet echt hard aan trekken. Het zou wel zinvol zijn dat Almere, Flevoland, Noord-Holland en Utrecht op korte termijn goed kijken naar wat er aan de oostkant staat te gebeuren ten aanzien van verstedelijkingsmilieus, woonmilieus, ontsluiting etc.

De voorzitter geeft vervolgens gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer Bos vraagt wanneer het Rijk van plan is om met de kosten/batenanalyse naar buiten te komen, mede in relatie tot het streekplan. Spreker vraagt tevens of de nadere afspraken inzake de 7.000 woningen die in Almere resp. Flevoland komen, passen binnen de termijnen voor het ontwerp streekplan, zodat niet na de vaststelling van het streekplan blijkt dat die woningen niet doorgaan.

De heer Reerink vraagt meer informatie over de vervoersverbindingen.

De heer De Vries vraagt in dit kader in hoeverre de Stichtse Lijn van essentieel belang is in relatie tot de ontwikkeling van de oostkant van Almere, en in hoeverre er sprake is van een afleiding van Utrechtenaren die wellicht een plek juist rondom Almere zoeken.

De heer Kloppenborg bezocht vandaag een symposium over de noordvleugel van de randstad, waarbij bleek dat er veel dynamiek gaande is over de centrale rode as (van Haarlemmermeer tot Almere) met daarnaast initiatieven om begeleidend het groen en blauw op de kaart te zetten. Het is ook voor Flevoland en Almere belangrijk dat Utrecht op de kaart verschijnt, dat Utrecht en Almere wat voor elkaar kunnen betekenen. Spreker vraagt zich dan ook af wat de inspanning is om Utrecht in die discussie op de kaart te brengen. Hem is in de wandelgangen gebleken dat Flevoland niet zo geporteerd is van de IJmeer-variant, met name van het buitendijks bouwen.

De heer Bijkerk vraagt hoe groot de kans wordt ingeschat dat ineens iets verrassends gaat gebeuren ten aanzien van de technische toetsing van de bouwlocaties door het Rijk, dat die toetsing beleidsmatig verregaande consequenties zou kunnen krijgen.

Mevrouw Stadhouders vraagt wat er op het gebied van bedrijvigheid en economie in gedachten is voor de ontwikkeling van Almere, met name wat dit zou kunnen betekenen voor het Utrechtse (overloop, ongewenste concurrentie, infrastructuur). Voorts vraagt zij of er grootschalige verstedelijkingsontwikkelingen zijn voorzien in oostelijke Flevoland (richting Lelystad).

De heer Meester gaat als volgt op de vragen en opmerkingen in.

De kosten/batenanalyse moet naar buiten komen voordat het kabinet het vervolg van de Vijfde Nota kan uitbrengen. De randstadpartners hebben bestuurlijk een brief geschreven naar de minister en daarin gesteld dat zij zeer ongelukkig met de exercitie zijn, gelet op het feit dat er afspraken zijn gemaakt binnen BCR-verband en dat daarover unanimitet bestond. Aan de andere kant kan het Rijk niet het recht worden ontzegd om dit te gaan doen. Eén en ander moet wel in het najaar bekend worden. Het kabinet moet zich realiseren dat er ook een aantal

afspraken ligt met bestuurders en iets als haalbaarheid en realiseerbaarheid. De randstadbestuurders hebben het kabinet nadrukkelijk hun visie kenbaar gemaakt. De vervoersverbindingen zijn zeer belangrijk, met name ten aanzien van Almere. De files die 's ochtends op de radio worden genoemd staan overigens niet op het nieuwe maar op het oude land staan. Het grote probleem zit tussen Eemnes en Utrecht en niet eens zozeer in de polder zelf. In het ontwikkelingsplan wordt hier aandacht aan besteed, ook aan de relatie gekoppeld aan Lelystad en Amersfoort.

Bij de vervoersverbindingen zit ook de relatie naar het Utrechtse ten aanzien van openbaar vervoer. Het is evident dat wanneer aan de noordkant van Utrecht een zeer grote verstedelijkingslocatie komt – al dan niet gefaseerd - een zeer goede ov-relatie tussen Utrecht en Almere zeer belangrijk is en prioriteit heeft.

De heer Reerink merkt bij interruptie op dat dit niet als prioriteit in het Ontwikkelingsbeeld van de regio Randstad staat

De heer Meester stelt dat de relatie vrij stevig staat opgenomen op het kaartje van het Ontwikkelingsbeeld 2030. Overigens hebben de Utrechtse partners, ook verenigd in een bestuurlijk overleg over wat de belangrijkste projecten in Utrecht zouden moeten zijn in het kader van de discussie in de randstad, de lijn weer nadrukkelijk opgenomen.

Utrecht staat op de kaart, waarbij het wel zaak is dat Utrecht zichzelf op de kaart houdt. Het is voor een belangrijk deel een eigen verantwoordelijkheid en de positie zou in het integraal ontwikkelingsplan inderdaad versterkt kunnen worden.

In het integraal ontwikkelingsplan Almere wordt ten aanzien van de bedrijvigheid met name naar Almere gekeken. Het zit overigens niet alleen in de bedrijventerreinen, maar ook in de hele economische ontwikkeling, het voorzieningenniveau, wat Almere zelf voor bedrijvigheid wil en wat aanvullend complementair kan zijn aan de randstad. De bedrijvigheid in Almere heeft een bijzonder karakter: koester vooral de bestaande werkgelegenheid, is regelmatig geroepen, omdat er veel pioniers in Almere zijn waar groeipotentieel in zit.

De situatie ten aanzien van de woningmarkt is lastig te noemen. Een deel van de druk op de Utrechtse woningmarkt komt van buiten af. In het huidige streekplan is de vraag gesteld of dit kan worden geacommodeerd – en of men dit wil. In die discussie moet de Flevoland-optie worden gezien, omdat het de bedoeling wordt dat Almere een mede-opvanggebied wordt van de druk in de noordvleugel en dat Almere kan mee-ademen met het oude land.

De heer De Vries is de mening toegedaan dat een deel van de capaciteit die niet in Utrecht kan worden gerealiseerd, in Flevoland/Almere terecht komt.

De heer Meester antwoordt dat een ov- of spoorverbinding niet per definitie iets heeft te maken met de vraag of een deel van de woningmarkt al of niet mee-ademt met het Almerense, maar heeft vooral ook te maken met het feit dat in de randstad de grote kernen steeds meer en op allerlei terreinen met elkaar mee-ademen en interactiviteit vertonen. Het is belangrijk dat de grote kernen op een goede manier met elkaar worden verbonden. Het gaat om een andere invalshoek bij dezelfde discussie.

De heer Streng vult als volgt aan.

De vorige spreker stelt terecht dat de noordvleugel meer en meer de schaal is waarop een woningzoekende zich oriënteert en uiteindelijk een keuze maakt.

Men moet zich realiseren dat de woningmarkt in elkaar steekt zoals deze is, zeker in de onderhavige regio. Van de bewoners van Almere, waar men de herkomst van de bewoners bijhoudt, is ook een deel uit Utrecht afkomstig .

Het kost Utrecht enige moeite om zich te positioneren in die noordvleugel. Op 19 september vindt een volgende noordvleugelconferentie plaats, waarbij de provincie is uitgenodigd om mee te doen aan de discussie over de ruimteproblematiek. Dit komt aan de orde in een visie die voor een deel van de noordvleugel (het gebied van Haarlemmermeer tot Almere) is opgesteld. Tussen 2010 en 2030 moet er ruimte komen voor minstens 150.000 woningen in dat deel van de noordvleugel. Er wordt gezamenlijk naar oplossingen gezocht.

Mevrouw Bakker, DG Ruimte, heeft verteld dat er eind oktober duidelijkheid komt over de financiële doorrekening die op dit moment plaatsvindt bij het Rijk. Een doorrekening die los staat van de 5^e Nota inzet die, gezamenlijk gedragen wordt door Rijk en regio. Daar hebben integrale ruimtelijke afwegingen plaats gevonden.

Of er iets verrassends kan gebeuren kan niet worden uitgesloten, maar op voorhand hoeft men hier niet al te beducht voor te zijn. Hoewel enige voorzichtigheid op zijn plaats is.

De bedrijvigheid in Almere blijft punt van aandacht. Deze neemt wel toe, maar er is nog steeds sprake van een scheve verhouding tussen het aantal inwoners en de werkgelegenheid. Het omgekeerde doet zich feitelijk voor aan de westkant van de noordvleugel. Juist door het integraal ontwikkelingsplan wordt hier aandacht aan geschonken. Alle elementen dienen het aantrekkelijk voor bedrijven te maken om in Almere neer te strijken.

De heer De Vogel vindt het geen goede zaak dat de kosten/batenanalyse meer zou gaan regeren dan een goede keuze voor de toekomst. Er zou nu al in de voorlinies moeten worden geroepen dat niet het geld, maar de keuze voor het beste plan de uiteindelijke doorslag moet kunnen geven. In de tweede termijn zal dan wellicht wel harder moeten worden gevochten voor de financiering.

De heer Streng stemt hiermee in. Echter, men mag er toch vanuit gaan dat de huidige financiële ‘dip’ bij het Rijk vóór 2030 een andere wending heeft gekregen.

De voorzitter dankt de heren Streng en Meester voor hun toelichtingen.

Portefeuille de heer drs. J.P.J. Lokker

4. Reconstructie Gelderse Vallei/Utrecht Oost

De voorzitter geeft het woord aan de behandelend ambtenaar, mevrouw Van Biezen.

Mevrouw Van Biezen geeft de volgende toelichting aan de hand van sheets.

1.
 - * Reconstructie en achtergronden
 - * Gelderse Vallei/Utrecht-oost
 - * planvorming in 2 fasen
 - * grote lijnen voorontwerp
 - * samenhang provinciale strategische plannen
 - * financiering
 - * vervolg

2.
 - * varkenspest – integrale aanpak gebieden
 - * rollen en verantwoordelijkheden
 - * doorwerking in r.o.-spoor: voor onderdelen:
 - rec. plan = besluit herziening streekplan
 - directe doorwerking naar bestemmingsplannen

* MER-plicht

De wet herstructurering varkenshouderij (naar aanleiding van de varkenspest in 1997) was er met name op gericht om het mestprobleem op te lossen. Parallel aan die wet is de reconstructiewet in voorbereiding genomen; een integrale wet die erop gericht is om de gebieden met intensieve veehouderij een kwaliteitsimpuls te geven. Het reconstructieplan kent een uitvoeringsperiode van 12 jaar. Het gaat om twee gebieden: oost (waar Utrecht het meest westelijke deel van is, aansluitend op het gebied van Gelderland en Overijssel) en zuid (in Brabant en Limburg)). De reconstructiewet heeft een lange voorbereidingstijd gekend en is pas op 1 april 2002 in werking getreden. Het doel is verbetering van de ruimtelijke structuur ten behoeve van de landbouw, verbetering van natuur en landschap, verbetering van de kwaliteit van milieu en water en zorgen voor een goed woon-, werk- en leefklimaat. Het betreft dus een hele geïntegreerde aanpak. De reconstructie kan worden gezien als een goed instrument om gebiedsgericht beleid uit te voeren, om gebiedsgericht de doelen uit provinciale strategische plannen te realiseren. Met de wet wordt een formele basis gelegd, worden rollen en verantwoordelijkheden vastgelegd, wordt de doorwerking in het ruimtelijk ordeningsspoor strak geregeld; bovendien zit een MER-plicht aan het reconstructieplan. De provincies spelen de centrale rol bij de vaststelling van de reconstructieplannen. De wet regelt dat er een reconstructiecommissie is, waarin in elk geval de belangenpartijen uit de streek zitting hebben, die GS adviseert bij de totstandkoming van het plan. GS is met de voorbereiding belast, PS stelt het plan vast en uiteindelijk geeft het Rijk goedkeuring; het Rijk is ook één van de belangrijkste financiers.

In de wet is geregeld dat waar het reconstructieplan op onderdelen afwijkt van het vigerend streekplan, voor die onderdelen het besluit tot vaststelling van het reconstructieplan leidt tot besluit tot herziening van het streekplan. Ook voor onderdelen kan gelden dat er directe doorwerking plaatsvindt naar bestemmingsplannen; het reconstructieplan dient dan als voorbereidingsbesluit of een vrijstelling te worden gezien.

3. Kaartje: de grenzen voor het plan zijn bij wet bepaald. De Gelderse Vallei is het grootste probleemgebied; het totale gebied omvat 25 gemeentes.
4. Problemen:
 - * verzuring
 - * verdroging
 - * matige waterkwaliteit en watersysteem niet optimaal
 - * veranderingsproces agrarische sector
 - * ruimtelijke kwaliteit bedreigd
5. Organisatie:
 - * najaar 2000: reconstructiecommissie i.o. opgericht door Gelderland en Utrecht
 - * reconstructiecommissie (reccie) is adviescommissie van colleges GS
 - * provincies hebben ambtelijke adviseurs aan reccie toegevoegd
 - * reccie wordt gefaciliteerd door projectteam in Barneveld

Bij de organisatie is gebruik gemaakt van de bestaande structuur in de Gelderse Vallei. Binnen de Gelderse Vallei was al het ROM-project in uitvoering (project voor probleemgebieden). In de reccie zijn de belangrijkste partijen uit de streek vertegenwoordigd: landbouworganisaties, waterschappen, gemeenten, wettelijke adviseurs vanuit VROM, LNV en de Dienst Landelijk gebied, en vanuit de provincies ambtelijke adviseurs.

6. Planvorming in 2 fasen: fase 1
- * GS geven reccie opdracht om voorontwerp (VOP) en MER op te stellen (okt. 2002)
 - * VOP/MER1 door reccie als advies aan GS aangeboden (dec. 2002)
 - * standpunt GS over VOP/MER1, geadviseerd door statencies (maart 2003)
 - * ter inzage i.k.v. MER (maart/april 2003)
 - * GS sturen richtlijnen MER 2^e fase en opdracht ontwerp naar reccie (juli 2003)
7. Grote lijnen voorontwerp
- * maatregelen t.b.v.:
 - duurzame ordening functies (o.a. bedrijfsverplaatsing van agrarische bedrijven, herverkaveling of onroerend goed bank)
 - duurzame landbouw (o.a. verwerven en uitgeven van sterlocaties voor bedrijven met perspectief, begeleiding bij keuzes)
 - natuur, landschap, cultuurhistorie (o.a. realisering van de EHS, ecologische verbindingszones, ecopassages, stichten van nieuwe landgoederen)
 - watersystemen (o.a. verdrogingsbestrijding, beekherstel, waterbergingsgebieden)
 - milieu (o.a. sanering van riooloverstorten, aanleggen van riolering)
 - recreatie (o.a. nieuwe routestructuren)
 - * invulling integrale zoning; de reconstructiewet bepaalt dat het gebied opgedeeld moet worden in drie met name genoemde en gedefinieerde zones: extensiveringgebied “aan de ene kant”, landbouwontwikkelingsgebied “aan de andere kant” en verwevingsgebied “in het midden”. Het gaat in feite expliciet om de intensieve veehouderij, die ofwel beperkingen krijgt opgelegd i.v.m. andere functies ofwel mogelijkheden geboden.
- De reccie legt een hele sterke koppeling tussen de integrale zoning en de wet amoniak en veehouderij. Deze wet is sterk ter discussie komen te staan door enerzijds afstemming op EU-regelgeving en anderzijds door de motie Schreijer-Pierik, die erop aandringt de wet op minder gebieden van toepassing te verklaren. Eén dezer dagen zal de staatssecretaris van VROM een brief naar de Kamer sturen met daarin opgenomen hoe hij met deze zaken om denkt te gaan. Daarna zullen de consequenties voor het ontwerp in beeld worden gebracht.
- * inschatting kosten: de in het voorontwerp genoemde € 915 mln. is wellicht teveel een eigen leven gaan leiden; er moeten nuanceringen op worden aangebracht. Bedacht moet worden dat bij de afronding van het voorontwerpplan tussen gedeputeerde en reccie is afgesproken aan te geven wat men idealiter wil. In genoemd bedrag zit € 230 mln. voor de realisering van de EHS (regulier beleid). Er is een aantal posten dat heel zwaar op de begroting drukt – en die wellicht als PM-posten in het plan moeten worden opgenomen – . Te denken valt aan de robuuste verbindingszone en een 4e trap fosfaatzuivering.
8. Samenhang provinciale strategische plannen
- * streekplan:
 - uitvoering reconstructieplan leidt tot versterking van identiteit, landschappelijke diversiteit en vitaliteit van het landelijk gebied (dit is één van de hoofdbeleidslijnen uit het streekplan)
 - integrale zoning, mogelijkheden functieverandering (o.a. ruimte voor ruimte), nieuwe landgoederen, waterberging: deze onderwerpen in het reconstructieplan zullen goed moeten worden afgestemd met het streekplan. * milieubeleidsplan:
 - vermindering amoniakdepositie en verbetering waterkwaliteit

- * waterhuishoudingsplan:
- verdrogingbestrijding, beekherstel, waterberging, verbetering waterkwaliteit

9. Financiering

- * financiering door Rijk, provincies, waterschappen, gemeenten en m.b.v. EU-geldstromen
- * Krokusakkoord tussen Rijk, provincies en VNG (maart 2003)
- partijen spannen zich in om te komen tot substantieel extra middelen
- relatieve aandelen partijen blijven daarbij in stand: Rijk : provincies = 85 : 50
- nader bestuurlijk overleg

Met Prinsjesdag zal de intentie van het Kabinet duidelijk worden. In het regeerakkoord was sprake van € 700 mln. beleidsintensivering voor de EHS en reconstructie. De verwachting is nu dat dit bedrag voor de komende vier jaar in de begroting blijft staan, maar deze anders ter beschikking komt: minder in de eerste jaren en meer in de latere jaren. Uitgaande van het beschikbaar komen van dit bedrag van het rijk en de afspraak over de relatieve aandelen van partijen in het Krokusakkoord, is het de intentie van GS om voor de komende 4 jaar in totaal € 8 mln voor de uitvoering van het reconstructieplan beschikbaar te stellen.

10. Planvorming in 2 fasen: fase 2

- * ontwerpplan en MER door reccie afgerond en als advies naar GS (eind 2003)
- * GS stellen ontwerp vast en aanvaarden MER (begin 2004)
- * ter inzage i.k.v. reconstructiewet en MER
- * toetsingsadvies Cie MER
- * GS bereiden PS-besluit rec.plan voor
- * goedkeuring Rijk

Het zou een idee zijn om een gemeenschappelijke statenvergadering met Gelderland te beleggen.

In relatie tot het streekplan loopt het reconstructieplan in de procedure een paar maanden achter. Op zich is dit handig, omdat de reconstructiewet stelt dat voor onderdelen van het reconstructieplan die afwijken van het vigerend streekplan het besluit tot vaststelling van het reconstructieplan een herziening van dat vigerend streekplan inhoudt. Het is dan natuurlijk logisch dat deze vergelijking met het nieuwe streekplan (dat nu in voorbereiding is) moet worden gemaakt.

Misschien wel de belangrijkste vervolgstap is dat in 2004, tijdens de afronding van de plannen, ook al wordt begonnen met de uitvoering; de minister heeft hier nadrukkelijk op aangedrongen en heeft provincies opgeroepen om een zgn. urgentieprogramma voor 2004 op te stellen. Het Rijk zou hiervoor ook extra geld beschikbaar stellen. De provincie Utrecht heeft i.s.m. de provincie Gelderland en de reccie gekeken welke projecten snel klaar kunnen liggen en uitgevoerd kunnen worden: gedacht moet worden aan één of twee bedrijfsverplaatsingen, saneren van riooloverstorten, riolering, herverkaveling, EHS etc. Het provinciaal aandeel voor het urgentieprogramma zou uitkomen op € 1,2 mln. voor 2004. Op 6 november worden hierover nadere afspraken tussen Rijk en provincies gemaakt.

De voorzitter geeft vervolgens de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer Seldenrijk vraagt in hoeverre de reconstructieplannen zijn ingepast in het streekplan.

De heer Bisschop wil graag toegelicht hebben of nu het streekplan of het reconstructieplan leidend of volgend is.

De heer Lokker antwoordt dat met ‘leidend’ in dit geval wordt bedoeld dat indien het reconstructieplan afwijkt van het vigerend streekplan, het reconstructieplan leidend is en het streekplan op onderdelen moet worden aangepast. Er is nu echter sprake van een vigerend streekplan dat verouderd is en als eerst het reconstructieplan zou worden vastgesteld, zou dit onhandig worden.

De kracht zit in het feit dat bij de voorbereiding van beide plannen er maximale afstemming is. In de voorfase kan dus al een mogelijk conflict worden onderkend. De processen gaan gelijk op, echter voor de feitelijke vaststelling lijkt het handig om dit in genoemde volgorde te doen. Zo nodig, dient het streekplan achteraf aan het reconstructieplan te worden gemodelleerd. Er zal dan een extra paragraaf moeten worden gevoegd aan het reconstructieplan waarin wordt aangegeven wat de aanpassingen van het streekplan zijn.

Mevrouw Kramer vraagt of er gereede kans is op grote afwijkingen tussen de beide plannen; zij denkt daarbij onder meer aan het verschil in standpunt tussen de provincies Gelderland en Utrecht over ‘ruimte voor ruimte’, dat bleek bij de standpuntbepaling over het voorontwerp.

De heer Swane verzoekt om een systematische en inzichtelijke weergave van waar de algemene beleidsuitgangspunten van het streekplan in botsing zouden kunnen komen met de reconstructiewet, omdat deze dus alles overruled. Waar kunnen moeilijkheden worden verwacht, mede gelet op andere gebieden die niet onder de reconstructiewet vallen en waar kennelijk andere beleidsuitgangspunten kunnen worden vastgesteld.

De heer Lokker antwoordt dat er op dit moment bestuurlijk praktisch overeenstemming is over alle onderdelen, maar dat het onderdeel ‘ruimte voor ruimte’ - hoe daarmee om te gaan – nog punt van discussie is. Mogelijke strijdigheden in relatie tot de uitgangspunten van de reconstructiewet en het streekplan zijn er eigenlijk op dit moment niet, omdat de doelstellingen voor beide plannen redelijk met elkaar in overeenstemming zijn. De reconstructiewet is in feite een speciale landinrichtingswet, waarin doelstellingen op het gebied van landelijk gebied, water en milieu en natuur en landschap, op dezelfde wijze zijn verankerd als de doelstellingen van het streekplan.

De heer Reerink is van mening dat dit de visie is die men nu heeft binnen bestuur en ambtenarij, maar dat het best kan zijn dat de politiek er anders over denkt. In Langbroekerwetering bleek vandaag dat men het ambtelijk nog niet eens was over bepaalde uitgangspunten en te volgen strategieën. Hij kan zich indenken dat er dan politiek knopen moeten worden doorgehakt. Er kan zijns inziens geen precieze één op één koppeling worden gemaakt tussen de ontwikkelingen in een streekplan en die in een reconstructie.

Mevrouw Van Biezen geeft aan dat PS uiteindelijk beide plannen vaststellen, dus ook het reconstructieplan. Een aandachtspunt hierbij is dan dat PS het eens zijn met het uiteindelijke advies van de reconstructiecommissie en of Gelderland en Utrecht op één lijn komen.

De heer Swane vraagt of het mogelijk is om inzicht te krijgen waar eventuele problemen liggen, wat er precies is besproken en hoe één en ander in elkaar steekt, los van de procedure van besluitvorming, omdat deze naar sprekers mening goed is geregeld.

De heer Lokker zegt dat uiteraard inzicht wordt gegeven in de mogelijke knelpunten bij de besluitvorming. De reconstructiecommissie is zeer breed samengesteld, waarbij de gemeenten zeer nauw zijn betrokken. Zij zijn zich bewust van de problemen. De eventuele frictie met overige plannen wordt in beeld gebracht en voorzover deze niet in het ambtelijke en bestuurlijke circuit kan worden uitgesorteerd, komt het aan de orde in de democratische arena.

De heer Reerink suggereert de commissie dusdanig te informeren en het proces met de reconstructie zodanig in te zetten, dat de commissie zich op bepaalde momenten kan uitspreken. Een eventuele botsing is hierbij te voorkomen.

De heer Lokker zegt hierop dat in de vorige periode met elkaar is afgesproken dat de commissie bij elke stap wordt geïnformeerd; dat is ook gebeurd. Bij elke commissievergadering komt er informatie over de huidige stand van zaken. Er wordt derhalve op dit moment voldaan aan de informatieplicht. Het is aan de commissie om aan te geven of een discussie gewenst is; dit is geen enkel probleem.

De voorzitter herinnert de commissie eraan dat de zij eendrachtig aan het college van GS positief heeft geadviseerd over het voorontwerp-reconstructieplan.

Mevrouw Kramer vraagt wat de commissie MER is en wanneer het plan door PS kan worden vastgesteld.

Mevrouw Van Biezen antwoordt dat de commissie is ingesteld op basis van de wet Milieubeheer, gevestigd in Utrecht, en een belangrijke rol vervult bij alle MER-procedures. De planning is dat het plan in het najaar door PS kan worden vastgesteld; enige marge moet hierbij worden aangehouden i.v.m. een aantal onzekere factoren.

De heer De Vries verwijst naar de EU-gelden waarover in de presentatie wordt gesproken en vraagt zich af over welke EU-gelden het gaat en in hoeverre het reconstructieplan afhankelijk is van die EU-gelden, omdat er een discussie gaande is om met name het landbouwbeleid in de Europese Unie te hervormen. Tenslotte vraagt hij zich af wie er van de partners verantwoordelijk is bij de reconstructie voor het verwerven van de EU-gelden: het Rijk of de provincies.

De heer Lokker zet uiteen dat voor bepaalde projecten co-financiering vanuit Europa kan worden verkregen. Dit heeft onder meer verband met het nieuwe landbouwbeleid, de Tweede Peiler van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (plattelandontwikkeling). Door provincies en rijk zal gezamenlijk geprobeerd worden de Europese financiering maximaal te benutten. Op dit moment wordt getracht het geld voor de reconstructie zeker te stellen. Er is in het voorontwerp hoog geprogrammeerd om tot het einde aan toe aan te geven dat de minister verantwoordelijk is voor de wet die hij zelf heeft opgelegd. De provincie wil een deel van die financiële verantwoordelijkheid delen in de verhouding 1:1,7; dit is afgelopen maart afgesproken. Op 6 november vindt opnieuw overleg plaats tussen de vijf provincies en de minister waarbij bevestigd moet worden datgene hij eerder heeft gezegd. Het ziet ernaar uit dat dit ook zal gebeuren, maar daarmee is de financiering van het project voor die 12 jaar nog niet geheel rond. Voor de provincie is op dit moment het allerbelangrijkste dat de provincie geld beschikbaar heeft om projecten uit te voeren, hetgeen volledig in de lijn is met het coalitie-akkoord. Utrecht loopt voor wat betreft de reconstructie voorop en heeft een voorbeeldfunctie. In de loop van de periode van 12 jaar zal nog vaak over geld worden gesproken. De scope is nu financiering voor vier jaar, hetgeen ook is toegezegd. In de

meerjarenbegroting vanuit het Rijk is vanaf 2008 € 250 mln. per jaar extra beschikbaar voor EHS en reconstructie.

De heer Kloppenborg zegt blij te zijn met het feit dat de realisering van de EHS uitgangspunt is bij de reconstructie en dat in het conceptontwerp van het waterhuishoudingsplan een vrij integrale overname is te zien van de stroomgebiedvisie van de Gelderse Vallei. Reden hiervoor is dat bij natuur- en milieuorganisaties grote onrust is ontstaan over met name de gevolgen van de aanvaarding van de motie Schreijer-Pierik.

Er zou hierbij geen rekening hoeven te worden gehouden met kwetsbare natuur, maar alleen met zéér kwetsbare natuur. Spreker vraagt zich af wat de gevolgen zijn voor de natuur- en milieudoelstellingen binnen de reconstructie en of de provincie zich blijft inzetten voor EHS en een toekomstgerichte watervisie.

De heer Lokker is van mening dat de wet Amoniak en Veehouderij inmiddels een 'hoofdpijndossier' binnen de reconstructie is geworden, omdat voortdurende onzekerheid bestaat over wat nu het beschermingsregime is van natuur, cq. wat de externe werking wordt van die wet op landbouwgebied. Eén en ander was in feite keurig voor elkaar, een situatie waarin de landbouw en de natuur- en milieuorganisaties zich konden vinden. Vervolgens dient zich genoemde motie aan. Het is ook een feit dat de habitatrichtlijn hier een rol speelt. Aangezien men de laatste jaren serieuzer om wil gaan met Europese regelgeving, wordt deze ook in de discussie betrokken. De vijf provincies hebben in eerste instantie getracht tot een compromis te komen in de geest van de motie, hetgeen heeft geleid tot een positiebepaling vanuit de provincie. Het is nu niet bekend wat de minister hiermee heeft gedaan, maar hij komt hier volgende week bij de Kamer nader op terug. Dan pas kan worden bekeken welke gevolgen één en ander heeft voor het beschermingsregime voor de natuur. De commissie zal hier nauwkeurig nader over worden geïnformeerd. Het is zaak dat aan het compromis wordt vastgehouden, zodat er aan de slag kan worden gegaan. Elke verandering zal kunnen leiden tot vertraging van het proces, los van de inhoudelijke discussie. Deze signalen zijn door de provincie duidelijk aangegeven, ook in direct overleg met de minister en kamerleden.

De heer De Heer stelt dat aanleiding voor de reconstructie de uitbraak van varkenspest was. Inmiddels is de Gelderse Vallei ook getroffen door vogelpest en MKZ. Er zijn nooit maatregelen voor varkensvrije zones uitgewerkt. Hij vraagt of er vanuit Den Haag nog iets op dit gebied is te verwachten en zo nee, of dit wel vanuit de streek het geval is.

Urgentieprogramma's kunnen worden gericht op het voorkomen van vogelpest in de streken rond Barneveld door goed te kijken naar de locatie van gebieden en de concentratie te voorkomen. Tevens vraagt spreker of er sprake is van een spanningsveld ten aanzien van de passage over de afstemming van de stroomgebiedvisie en de waterbergingsplannen, en het reconstructieplan. Tenslotte stelt spreker voor een gemeenschappelijke vergadering van de staten van Gelderland en Utrecht in Barneveld te laten plaatsvinden.

De heer Lokker licht toe dat gisteren een bijeenkomst van het Barnevelds Beraad heeft plaatsgevonden. Er wordt in ieder geval samenhang gezien met de reconstructie. Of de vogelpest aanleiding geeft tot bijstelling van het beleid tot verplaatsen, staat in relatie tot de regulatie van beschikbaarheid van financiën. Op dit moment wordt meer gedacht aan het benutten van de voortschrijdende techniek in plaats van eerst bedrijven uit te plaatsen. De minister heeft aangekondigd een breed maatschappelijk debat te willen over de intensieve veehouderij. De eerste bijeenkomst vindt in oktober plaats in Deventer. Er zijn ook uitnodigingen gestuurd naar commissies en statenleden. Het feit dat de varkensvrije zones niet zijn opgenomen in het reconstructieplan van Utrecht heeft te maken met het feit dat Utrecht

het meest westelijke deel van het concentratiegebied Oost is; de Utrechtse Heuvelrug kan als buffer worden gezien omdat meer ten westen nauwelijks varkensbedrijven zijn gevestigd. Met het Rijk is daarom overeen gekomen dat hier met afsluitbare grenzen kan worden volstaan. De afstemming ten aanzien van stroomgebiedvisies is in het proces opgenomen. De waterbergingsgebieden die genoemd worden in de stroomgebiedvisies zijn ook opgenomen in het voorontwerp reconstructieplan.

De voorzitter stelt dat het reconstructieplan nog terug zal komen voor informatie, formele behandeling en besluitvorming. Hij bedankt mevrouw Van Biezen en de heer Lokker voor de toelichtingen.

Spreker stelt voor de vergadering korte tijd te schorsen.

SCHORSING

De voorzitter heropent de vergadering.

Portefeuille de heer dr. J. Streng

05. Ontwerp Streekplan

De voorzitter geeft het woord aan de behandelend ambtenaar, de heer Jonge Poerink.

De heer Jonge Poerink geeft de volgende toelichting over met name de rol van de commissie, de daarmee samenhangende invulling van de commissievergadering van 23 oktober a.s. en de samenhang met de overige strategische plannen en het RSP van het BRU.

De wet op de Ruimtelijke Ordening maakt een duidelijke knip in de taakverdeling tussen PS en GS. Het vaststellen van het streekplan is de taak van PS, het voorbereiden is de taak van GS. Het estafettestokje wordt dus door GS aan PS overgegeven, direct na afloop van de ter inzage legging van het ontwerp. Dit betekent dat GS de PPC horen en overleg plegen met andere betrokken bestuursorganen. Voorts is bepaald dat GS zorgen voor de ter inzage legging en de bekendmaking daarvan. Dan bepaalt de wet dat PS belanghebbenden en indieners van bedenkingen in de gelegenheid stellen tot een gedachtewisseling over het ontwerp. Vervolgens stellen PS het streekplan vast.

Deze gang van zaken is tot op heden als volgt ingevuld. Er is destijds begonnen met een plan van aanpak. Dit plan is door GS twee keer met de commissie Ruimte en Groen besproken, vastgesteld en ter kennisgeving gestuurd aan PS. De producten die tot op heden op basis van het plan zijn geproduceerd zijn: discussienota 'Op weg naar een nieuw streekplan', de Keuzenota, een eerste concept van het ontwerp streekplan, en het voorlopig standpunt van GS. Een belangrijke keuze die in het plan van aanpak door GS in samenspraak met PS is gemaakt, is de bottum-up aanpak. Er is gestreefd naar vroegtijdige betrokkenheid van de gemeenten, samenwerkingsverbanden, waterbeheerders, andere overheden, belangenorganisaties en de inwoners van de provincie. Het is bekend wat de gemeenten willen en hiermee werd in ruime mate in het voorlopig standpunt rekening gehouden. Voor de burgers zijn publieksdebatten en een fotowedstrijd georganiseerd, speciale sites gemaakt, nieuwsbrieven uitgegeven. Veel burgers hebben van de informatievoorziening gebruik gemaakt. Een aantal zaken die de burgers van Utrecht met name interesseren ten aanzien van het streekplan zijn: menselijke maat, intensiever ruimtegebruik, noodzaak van waterberging, meer functies voor de landbouw, meer recreatie bij de bestaande stad, variaties in kwaliteit van woonmilieus, nieuwe woningen zoveel mogelijk binnen de huidige grenzen van de kernen. Deze wensen zijn in hoge mate ook in het voorlopig standpunt opgenomen.

De commissie is betrokken bij het opstellen van plan van aanpak, heeft uitvoerig gesproken over het communicatieplan en het uitvoeringsgericht zijn van het streekplan. Tevens is er in overleg met de commissie een ruimteagenda voor de discussienota opgesteld die door de commissie is besproken. Er hebben themabijeenkomsten plaatsgevonden en de Keuzenota is in de commissie besproken en uiteindelijk vastgesteld door PS. De laatste activiteit van de commissie is het bespreken van het eerste concept geweest. De rol van de commissie is derhalve tot op heden duidelijk ingevuld.

Het feit dat de Keuzenota door PS is vastgesteld is een belangrijk moment, omdat men daar eigenlijk dualisme tegen komt. PS hebben in de Keuzenota de strategische kaders voor GS aangegeven, waarna GS op basis daarvan een ontwerp streekplan gaan maken. De concrete vraag in februari aan de commissie is geweest: bent u van oordeel dat het eerste concept past binnen de kaders die u hebt aangegeven in de Keuzenota. Hier is in positieve zin destijds op geantwoord. Dezelfde vraag is ook belangrijk voor de vergadering op 23 oktober.

Wat gaat er nog gebeuren. Het voorlopig standpunt wordt door GS gebruikt om het wettelijk verplichte overleg te voeren (artikel 4a lid 2 van de wet op de RO). De PPC is inmiddels gehoord, het overleg met de diverse betrokken bestuursorganen vindt de komende maand plaats. Ook vindt overleg met alle portefeuillehouders van de gemeenten plaats en met de portefeuillehouder van het RSP van het BRU. Van de zijde van het BRU kwam namelijk het verzoek om het overleg met de portefeuillehouder BRU, namens de tien BRU-gemeenten, te laten plaatsvinden. Zeven BRU-gemeenten hebben hiermee ingestemd; Maarssen, Driebergen en Zeist komen wel afzonderlijk. Er is overleg met de waterbeheerders (waarmee invulling wordt gegeven aan de watertoets die sinds 3 juli verplicht is), met VROM, de buurprovincies, de samenwerkingsverbanden, PCLG, PCMW en OASE. De commissie is bewust als laatste aan de beurt op 23 oktober, opdat zij kennis kan nemen van de resultaten van het overleg met al die andere partijen. Een notitie met de belangrijkste overlegresultaten wordt ca. 10 oktober naar de leden gestuurd.

Vervolgens gaan GS het ontwerp vaststellen, waarbij uiteraard wordt gekeken naar de resultaten van het overleg en de inbreng van de commissie op 23 oktober. Daarna wordt het ontwerp 4 weken ter inzage gelegd, waarna het estafettestokje overgaat naar PS. GS kunnen – anders dan tot op heden gebruikelijk en in navolging van de provincie Zuid-Holland - eerst een nota van beantwoording opstellen, waarna de hoorzittingen zullen plaatsvinden.

Voordelen van deze volgorde zijn dat de hoorcommissie beter weet wat de overwegingen van GS zijn en daardoor gericht kunnen vragen, en dat de burgers die bedenkingen hebben ingediend weten hoe GS erover denken en welke richting het mogelijk op zal gaan.

Mevrouw Stam en spreker zullen voorstellen maken ten behoeve van de invulling van de gedachtewisseling.

De hoorcommissie brengt vervolgens een advies uit aan PS; PS zullen aan de hand van het ontwerp de bedenkingen, de nota van beantwoording en het advies van de hoorcommissie het streekplan gaan vaststellen.

Over een voorzet voor de invulling van 23 oktober zegt spreker het volgende.

Belangrijke vragen aan de commissie zijn of het voorlopig standpunt past in het kader dat de commissie heeft aangegeven in de Keuzenota (dualisme), en: heeft het voorlopig standpunt voldoende kwaliteit om ter inzage te leggen. Op 23 oktober kan door de commissie uiteraard ook een inhoudelijke visie worden gegeven.

In relatie tot de andere plannen licht spreker als volgt toe.

Men is nu bezig met het opstellen van het SMPU, WHP, PMP en Reconstructieplan. De uiterste best wordt gedaan om te zorgen dat deze plannen zoveel mogelijk op elkaar zijn

afgestemd en uiteindelijk met elkaar overeenstemmen. Het moment van vaststellen van de diverse plannen is verschillend, echter, die van het waterhuishoudingsplan en streekplan zijn gepland voor dezelfde statenvergadering, omdat beide plannen te maken hebben met functietoekenning.

Ten slotte de relatie met het RSP. Dit plan geldt voor dezelfde planperiode, namelijk 2005-2015; ook het abstractieniveau is redelijk overeenkomstig. Een goede afstemming van beide plannen is vereist. Daarmee zijn de laatste tijd goede vorderingen gemaakt. Wat het moeilijk maakt om de plannen te vergelijken, is dat het RSP achterloopt in de planvorming bij het streekplan. Het BRU is bezig met het opstellen van een nota structuurvisie, die min of meer is te vergelijken met de Keuzenota (een ambitiestuk en geen uitvoeringsplan). Bestuurlijke besluitvorming door het BRU moet nog plaatsvinden.

De intentie van zowel provincie, GS als het BRU is heel duidelijk gericht op afstemming van de beide plannen.

De voorzitter geeft vervolgens gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer De Heer vraagt of het voorstel van zijn fractie voor convenanten - waarin diverse opgaven concreet worden gemaakt per regio - nog nader wordt uitgewerkt

De heer Streng antwoordt dat ten aanzien van een meerjaren actieprogramma, uitvoeringsgericht op het streekplan nu nog niet voor een vorm kan worden gekozen. Een actieprogramma zal ook meer een projectmatig karakter hebben. Een convenant wordt niet uitgesloten, maar er kan ook niet worden gesteld dat één en ander op een bepaalde wijze zal gebeuren. Er is bovendien nog weinig ervaring opgedaan met het ontwikkelingsgerichte en uitvoeringsgerichte karakter van het streekplan.

De heer Kloppenborg wil weten of er ten aanzien van het RSP nog een 'inhaalrace' plaatsvindt omdat het achter ligt in de planning. Ook vraagt hij of het wellicht zinvol is de communicatiekant weer eens op te frissen, een impuls richting de burgers te geven.

Mevrouw Dekker vraagt wat de juridische status van het RSP is ten opzichte van het streekplan, en welk verplichtend karakter er aan het RSP zit.

Mevrouw Stadhouders is benieuwd naar hoe ver het RSP in het voorjaar van 2004 is, cq. wanneer de inspraak kan plaatsvinden.

De heer Streng antwoordt dat er met de individuele portefeuillehouders van alle gemeenten, ook de gemeenten binnen de BRU-regio, diverse gespreksronden op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau hebben plaatsgevonden. Veel van de feitelijke informatie is al met deze gemeenten doorgesproken, waardoor een goed beeld is ontstaan van de mogelijkheden en het beeld tot 2005. Dat er enig verschil is met de structuurvisiecijfers van dit moment bij het BRU ten opzichte van de provincie Utrecht is niet verwonderlijk, omdat het BRU nu nog een wat hoger abstractie- en ambitieniveau hanteert. De cijfers zullen echter uiteindelijk heel dicht bij elkaar in de buurt komen.

De inhaalrace is volop in gang gezet en er is sprake van een tijdschema. In oktober 2004 zal één en ander tot vaststelling leiden, waardoor het RSP en het streekplan min of meer gelijktijdig bij de eindstreep komen.

De heer Swane vraagt hoe er nu met het streekplan wordt omgegaan, daar waar het over het RSP gaat, rekening houdend met de verwachte vertraging.

De heer Streng stelt dat er regelmatig overleg is met de portefeuillehouder RSP van het BRU. De intentie van twee kanten is om uiteindelijk te komen tot een min of meer gelijktijdige vaststelling. Spreker houdt deze verwachting voorlopig overeind.

Zeker de komende tijd zullen extra pogingen worden gedaan om via de media de burgers en organisaties zoveel mogelijk te bereiken. Morgen is er een bijeenkomst met de diverse media om te vragen het streekplan en het belang ervan voor de inwoners onder de aandacht te brengen.

Inzake de juridische status van het RSP zegt spreker dat in de wet vastligt dat onder andere het BRU een regionaal structuurplan moet opstellen en het BRU voor 1 januari 2005 met een volgend plan dient te komen. Vervolgens is het aan de provincie om dat al dan niet (op onderdelen) goed te keuren. De provincie moet, juist met andere deelgebieden, een afstemming in acht nemen en erop toezien dat er voor het totale provinciale gebied een goed ruimtelijk ingevuld beleidsplan is, en dat is het streekplan.

Als het om BRU-plannen gaat moet worden gekeken of ze passen binnen het RSP; dit speelt een rol bij de goedkeuring van bestemmingsplannen.

Mevrouw Stadhouders wil weten of op grond van het feit dat het streekplan anders is, onderdelen uit het RSP mogen worden afgekeurd.

De heer Jonge Poerink verwijst naar de notitie Streekplan procedure en omgeving, waarin onder ad 2 wordt ingegaan op de juridische status van het RSP, op de plicht die het BRU heeft om het op te stellen, op de consequenties van een RSP, hoe GS daar vervolgens mee moet omgaan en wat het kader is voor een goedkeuring van het RSP zelf.

De heer Streng zegt dat PS het streekplan vaststellen. Daarmee bepalen PS wat de ruimtelijke ordening in de provincie Utrecht is. Daarmee heeft GS een kader om het RSP al dan niet goed te keuren. De juridische status zit niet in het RSP.

De staten moeten een goed beeld kunnen vormen van het RSP. De inbedding in relatie tot het streekplan moet goed worden bewaakt. Spreker zegt op dit punt geen aanwijzingen te hebben dat er bestuurlijk van de kant van het BRU en de provincie beren op de weg zijn te verwachten. Mocht dit laatste toch het geval zijn, zal de commissie tijdig horen hoe GS met één en ander om denkt te gaan, dan wel wat de rol van de staten is.

Het is de heer Swane niet duidelijk hoe de afstemming over de diverse nota's is. Hij vraagt naar de onderlinge coördinatie binnen de commissies en hoe ervoor kan worden gezorgd dat de politiek de samenwerking bewaakt.

De voorzitter antwoordt dat bij de besprekingen die in het presidium over de agendering in de commissies plaatsvinden erop is aangedrongen dat er ook een middellange termijn agenda is, en zeker een agenda die duidelijk laat zien welke beleidsthema's op welke momenten in de commissies aan de orde komen, zodat de verbanden op tijd kunnen worden gezien. Ook de fractievoorzitters is gevraagd zoveel mogelijk intern fractieoverleg te voeren, zodat woordvoerders elkaar in verschillende commissies niet tegenspreken.

De heer De Vogel vraagt naar de wensen van de gemeentelijke R.O.-portefeuillehouders en of deze ook (gedeeltelijk) zijn gehonoreerd. Spreker wil graag inzicht in de lectuur over hetgeen tussen de portefeuillehouders en GS heeft plaatsgevonden.

De heer Streng verduidelijkt dat er geen verslagen zijn gemaakt van de bestuurlijke overleggen. Het is aan de statenleden zelf om straks aan de hand van de bedenkingen hoorzittingen te organiseren en één en ander nader te inventariseren. Spreker refereert aan de eerder door de heer Jonge Poerink genoemde nota met de weergave van de diverse gesprekken die rond 10 oktober gereed zal zijn. Hierin wordt ook verslag gedaan van de besprekingen tussen de portefeuillehouders en GS. Verder wijst hij er op dat de commissieleden enige tijd geleden een overzicht hebben ontvangen met per gemeente de strekking van de door hen gemaakte opmerkingen over het 1^e concept en de wijze waarop GS daarmee zijn omgegaan.

De heer Reerink stelt dat hij herhaaldelijk heeft gevraagd naar de samenhang met de nota's. Hij mist een overzicht van alle nota's, projecten en onderzoeken die nu in behandeling en nog niet afgeprocedeerd zijn en die toch hun consequenties voor het streekplan kunnen hebben. Wat dat betreft acht hij de informatie onvoldoende. Tevens vraagt spreker of de commissie zo spoedig mogelijk na Prinsjesdag geïnformeerd kan worden over alsdan bekend gemaakte zaken die consequenties kunnen hebben voor het streekplan (bijv. sluiting van vliegveld Soesterberg en overige defensiezaken).

De voorzitter suggereert eerst Prinsjesdag af te wachten en eventueel op 23 oktober nader op vragen etc. terug te komen. Hij beveelt de commissieleden aan om, indien er vragen rijzen bij het bestuderen van de onderhavige stukken – of indien er stukken worden gemist - bij de griffie of de behandelend ambtenaar hier op uit te komen.

Mevrouw Stadhouders vraagt wat uitstel van behandeling van het streekplan in deze commissie kan betekenen voor het tijdpad.

De heer Jonge Poerink licht toe dat er in de huidige planning tussen de ter inzage legging en de vaststelling net iets meer zit dan de 4 maanden en 8 weken die in de wet als termijn van orde zijn aangegeven. Stel dat er vertraging ontstaat door de hoeveel bedenkingen, dan betekent dit dat pas na 1 januari 2005 het streekplan kan worden vastgesteld. Dit is een uiterst ongewenste situatie, temeer daar het huidige streekplan tot 2005 loopt.

De voorzitter stelt vervolgens aan de orde wat de mening van de commissie is over de in een eerder stadium met instemming van de commissie afgesproken procedure. De vraagstelling kan als volgt worden geformuleerd:

- a. past wat er nu ligt in de Keuzenota, en
- b. heeft het voldoende kwaliteit om ter inzage te worden gelegd.

In dit kader zou het reëel zijn om ernaar te streven op 23 oktober de behandeling te laten plaatsvinden en alsdan te constateren of tot een standpunt kan worden gekomen, met als doelstelling om de afgesproken procedure te handhaven en als staten en statencommissie de ruimte te nemen voor een uitgebreide invulling van de rol die PS krijgen als GS het estafettestokje in 2004 overdragen. Het is dan wel zaak dat de commissie zich hierop goed voorbereidt (gelet op de ervaringen in Zuid-Holland).

Aandachtspunt is wel wat de fractie/fracties nodig denken te hebben aan bijvoorbeeld ambtelijke bijstand in de periode tussen 10 en 24 oktober.

Mevrouw Stadhouders verwoordt het standpunt van het CDA als volgt.

De commissie is nu goed geïnformeerd. Overwegende dat het zwaartepunt van de inspraak in het voorjaar zou kunnen liggen, erbij vanuit gaande dat de behandeling in oktober inderdaad

gaat inhouden zoals zojuist is aangegeven als signaal richting GS, lijkt deze lijn voor de fractie geen probleem.

De heer Reerink verwoordt het standpunt van de PvdA als volgt.

Er moet nu een zekere tour de force plaatsvinden, hetgeen op zich niet erg is, want het is zelfs mooi dat er én intussen een aantal debatten in vakcommissies kunnen worden afgehandeld én er interne discussies zowel binnen de fracties als de partijgenoten kunnen worden gevoerd. Een klein principieel bezwaar is dat indien er een inspraakronde plaatsvindt en er nog sprake van escapemogelijkheden is, er inspraak wordt verkregen op iets wat minder vaststaat dan in de oorspronkelijke situatie het geval was. De burger redeneert immers meer vanuit de provincie.

Mevrouw Dekker verwoordt het standpunt van D66 als volgt.

De fractie denkt op 23 oktober in staat te zijn de twee gestelde vragen te beantwoorden, zeker als er ruim van tevoren kan worden beschikt over de notitie met de uitkomsten van het overleg.

Mevrouw Jonkers verwoordt het standpunt van de SP als volgt.

De fractie is dezelfde mening toegedaan als D66.

De heer Swane verwoordt het standpunt van de VVD als volgt.

De fractie stemt in met hetgeen de CDA-fractie heeft gesteld. De VVD hecht er eveneens waarde aan om op 23 oktober goede afspraken te maken over een tijdige verdere invulling van de procedure. Het moet wel helder worden of er wordt uitgegaan van een inhoudelijke behandeling waarbij alle argumenten worden afgewogen, of dat de procedurele behandeling wordt gevolgd. De fractie is van mening dat er niet moet worden bezondigd aan grote inhoudelijke discussies. De bespreking zou derhalve bij de beoordeling van de twee vragen moeten blijven.

De voorzitter antwoordt dat het laatst gestelde zeker het uitgangspunt zal zijn, maar dat de fracties wel gelegenheid hebben om zaken aan te halen die de kwaliteit betreffen. Een verdieping naar een onderdeel van de nota wordt in ieder geval agendatechnisch niet afgehamerd.

De heer Kloppenborg verwoordt het standpunt van GroenLinks als volgt.

Het gaat de fractie ook in eerste instantie om het beantwoorden van de twee vragen. De inspraak wordt zeer zeker serieus genomen, maar er wordt een startsein gegeven voor de volgende fase van het proces.

De heer Van Kranenburg verwoordt het standpunt van de ChristenUnie als volgt.

De fractie ziet de twee genoemde vragen op 23 oktober graag aan de orde gesteld, waarbij zij wel voor die tijd nog graag gebruik wil maken van enige ambtelijke bijstand.

De heer Bisschop verwoordt het standpunt van de SGP als volgt.

De fractie is het van harte eens om de discussie toe te spitsen op de twee genoemde vragen en de voorgestelde werkwijze. De suggestie om de nota met weergave van de gesprekken die in deze periode plaats vinden alsdan mee te nemen wordt op voorhand onderstreept.

De voorzitter stelt in dit kader voor dat voor de procedure van de gedachtenwisseling in het voorjaar van 2004 een schriftelijke voorzet wordt opgesteld door de griffie.

De heer Putters verwoordt het standpunt van de LPF als volgt.
De fractie voegt zich.

De voorzitter stelt voor om, gezien de meerdere verzoeken om ambtelijke bijstand, op 22 september een afspraak te maken voor een aparte bilaterale bijeenkomst voor nadere informatie.

7. Algemene rondvraag en mededelingen van de portefeuillehouders

- * De heer Kloppenborg vraagt wanneer de keuze bekend is inzake het 2010-project 'wonen door de generaties heen'.

De heer Bijkerk vult aan dat in de laatste kwartaalrapportage van de agenda 2010 stond dat in september een besluit over dit project zou worden genomen. Het gaat erom of er een nieuwe wijk naast de bestaande wijk kan worden aangewezen. In de wandelgangen is vernomen dat collegeleden er over denken een tweede bestaande wijk in dit project onder te brengen, hetgeen naar sprekers idee niet mogelijk is voordat vooraf de staten in de vorm van de statencommissie zijn geraadpleegd. Er is in de staten zelf een ten principale debat gevoerd over de noodzaak van een oude wijk en een nieuwe wijk. De statencommissie wil hier eerst over kunnen praten, eventueel in aanwezigheid van de projectgedeputeerde.

Mevrouw Stadhouders ondersteunt deze vragen en opmerkingen.

De heer Streng antwoordt dat één en ander met gedeputeerde mevrouw Kamp zal worden besproken, waarna er op zal worden teruggekomen.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor de inbreng en sluit de vergadering.